

Posudek práce

předložené na Matematicko-fyzikální fakultě
Univerzity Karlovy

- posudek vedoucího
 bakalářské práce
- posudek oponenta
 diplomové práce

Autor: **Jan Kučera**

Název práce: **Teplotně indukovaná rekonstrukce bimetalického katalyzátoru na bázi Pt-Cu pro palivové články**

Studijní program a obor: Obecná fyzika

Rok odevzdání: 2023

Jméno a tituly vedoucího: Doc. Mgr. Ivan Khalakhan, Ph.D.

Pracoviště: KFPP MFF UK

Kontaktní e-mail: khalakhan@gmail.com

Odborná úroveň práce:

- vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Věcné chyby:

- téměř žádné vzhledem k rozsahu přiměřený počet méně podstatné četné závažné

Výsledky:

- originální původní i převzaté netriviální kompilace citované z literatury opsané

Rozsah práce:

- veliký standardní dostatečný nedostatečný

Grafická, jazyková a formální úroveň:

- vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Tiskové chyby:

- téměř žádné vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet četné

Celková úroveň práce:

- vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky vedoucího:

Předložená bakalářská práce pana Jana Kučery se zabývá originálním a aktuálním tématem. Výzkum v oblasti katalyzátorů pro vodíkové palivové články s polymerní membránou (PEMFC) je velmi perspektivní. Širokému zavádění PEMFC na trh stále brání několik nedostatků, z nichž nejvýznamnější jsou vysoké náklady na katalyzátor a jeho stabilita. Zatímco nahrazením konvenčních platinových katalyzátorů platinovými slitinami s levnějšími přechodnými kovy se podařilo katalyzátor zlevnit při zachování aktivity monometalické Pt, problém zůstává s jejich stabilitou kvůli přednostnímu rozpouštění přechodného kovu. Toto lze eliminovat přípravou bimetalického katalyzátoru pokrytého ochrannou tenkou vrstvou Pt, která může vzniknout například segregací Pt při žhání.

V rámci této práce byly připraveny bimetalické slitiny Pt-Cu s různým množstvím platiny a mědi metodou magnetronového naprašování. Pro charakterizaci připravených katalyzátorů byly použity metody řádkovací elektronová mikroskopie (SEM), mikroskopie atomárních sil (AFM), energiově disperzní rentgenová spektroskopie (EDX), rentgenová fotoelektronová spektroskopie (XPS) a rentgenová difrakce (XRD).

Prvním cílem této práce byla přesná kalibrace depozice Pt-Cu pro získání vrstev Pt₇₅Cu₂₅, Pt₅₀Cu₅₀ a Pt₂₅Cu₇₅ o stejné tloušťce 50 nm. Toto p. Kučera vyřešil za relativně krátkou dobu, a to laděním výkonu na obou magnetronech a dobou naprašování. Precizní kalibrace vrstev Pt-Cu provedená v rámci řešení bakalářské práce byla použita i pro přípravu vzorků pro další studie prováděné nad rámec bakalářské práce.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo důkladně prozkoumat restrukturalizaci bimetalických slitin Pt-Cu v závislosti na jejich složení tepelným žháním a získat komplexní strukturální a kompoziční informace. To bylo provedeno pomocí *in situ* měření XPS v ultra vysokém vakuu během postupného žhání vzorku z pokojové teploty na 500 °C. Výsledky ukázaly, že ve vzorku Pt₇₅Cu₂₅ došlo k segregaci platiny na povrch. Naopak ve vzorku Pt₅₀Cu₅₀ povrchové platiny ubylo. Vzorek Pt₂₅Cu₇₅ své povrchové složení prakticky neměnil. Zjevně existuje prahová koncentrace, která řídí segregací chování ve slitinách Pt-Cu, což, jak je správně uvedeno v závěru práce, vyžaduje další detailnější zkoumání. Původně se plánovalo provést identická *in situ* měření v XRD, ale během měření XPS se zjistilo, že křemíkové podložky nejsou vhodné pro žhání na vysokou teplotu, a proto se použily podložky skelného uhlíku, které však nejsou vhodné pro měření XRD.

V rámci řešení dané bakalářské práce p. Kučera zvládl práci na mnoha složitých zařízeních. Kromě samostatnosti při experimentální práci oceňuji také jeho systematický přístup k řešení problematiky.

Bakalářská práce je napsána srozumitelně, čtivým způsobem, má dobrou technickou a grafickou úroveň. Rád bych vyzdvihl teoretickou část práce. Za nedostatek považuji velmi krátkou diskusi. Jsem přesvědčen, že tato práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci.

Práci

doporučuji

nedoporučuji

uznat jako bakalářskou.

Navrhuji hodnocení stupněm:

výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Místo, datum a podpis vedoucího:

Praha, 08.08.2023